

30.6.2016

Chybné plnenie indikátorov trvalo udržateľného obhospodarovania lesov podľa TD SFCS 1003:2014

*Výklad PEFC Slovensko pre certifikačné orgány
vykonávajúce certifikáciu hospodárenia v lesoch*

PEFC Slovensko

T. G. Masaryka 24
960 01 Zvolen

Tel: (0)45 5206 444, Fax: (0)45 5206 050
E-mail: info@pefc.sk, Web: www.pefc.sk

OBSAH

1.	Úvod.....	3
2.	Definície	3
3.	Normatívne odkazy.....	3
4.	Špecifikácia indikátorov	3
5.	Podstatné indikátory, ktorých nepochybné zničenie znamená závažný nesúlad alebo celkovú chybu pri obhospodarovaní lesov	4
5.1	Kritériá a indikátory trvalo udržateľného obhospodarovania lesov.....	4
5.1.1	Závažný nesúlad.....	4
5.1.2	Celková chyba (zlyhanie).....	5
5.2	Kritériá spôsobilosti a štandard riadenia obhospodarovateľa	6
5.2.1	Závažný nesúlad.....	6
5.2.2	Celková chyba (zlyhanie).....	6
5.3	Kritériá spôsobilosti žiadateľa	7
5.3.1	Závažný nesúlad.....	7
5.3.2	Celková chyba (zlyhanie).....	7
	Príloha	8

1. ÚVOD

Tento výklad poskytuje návod pre spresnenie, zjednotenie a harmonizáciu činnosti nezávislého certifikačného orgánu pri klasifikovaní súladu alebo nesúladu medzi úrovňou obhospodarovania lesov preverovaného subjektu s kritériami a indikátormi trvalo udržateľného obhospodarovania lesov a s ním súvisiacich požiadaviek Slovenského systému certifikácie lesov.

Nesúlad s požiadavkami certifikácie (kritériami a indikátormi) je klasifikovaný ako menej závažná alebo závažná nezhoda. Menej závažné nezhody (chyby a menej závažné alebo ojedinelé nesúlady) nie sú prekážkou pre vydanie certifikátu. Závažné nezhody vedú k nevydaniu certifikátu alebo k prerušeniu auditu.

2. DEFINÍCIE

Menej závažná nezhoda: Chybné alebo nedôsledné plnenie podporných požiadaviek štandardu trvalo udržateľného obhospodarovania lesov spresňujúcich rámcové postupy a podobu výsledkov dôležitých fáz obhospodarovania lesov, pri dosiahnutí ktorých sa jeho hospodárenie považuje za trvalo udržateľné.

Závažná nezhoda: Absencia, alebo neschopnosť zaviesť a udržiavať jednu alebo viac záväzných požiadaviek štandardu majúcich podstatný vplyv na trvalo udržateľného obhospodarovania lesov, čo môže viesť ku vzniku systémového rizika s ohľadom na rámcové postupy a podobu výsledkov dôležitých fáz obhospodarovania lesov alebo ovplyvniť dôveryhodnosť prehlásení organizácie klienta o certifikovanej surovine. Závažná nezhoda môže byť buď jednotlivá nezhoda alebo aj rad menej závažných, avšak vzájomne súvisiacich nezhôd, ktoré, pokiaľ sú posudzované spoločne, predstavujú závažnú nezhodu.

Celková chyba: Absencia, alebo neschopnosť dodržiavať jednu alebo viac záväzných požiadaviek štandardu znamenajúcich zjavné nedodržiavanie základných princípov trvalo udržateľnosti vyvolávajúcich spochybnenie dôveryhodnosti prehlásení o certifikovanej surovine.

3. NORMATÍVNE ODKAZY

Nasledovné dokumenty sú neoddeliteľné pre používanie tohto dokumentu. Pre datované aj nedatované odkazy je vždy platné ich posledné vydanie (vrátane novelizácií).

TD SFCS 1001:2014-Slovenský systém certifikácie lesov - popis

TD SFCS 1002:2014 Pravidlá pre certifikáciu hospodárenia v lesoch

TD SFCS 1003:2014 Kritéria a indikátory trvalo udržateľného obhospodarovania lesov

TD SFCS 1005:2014 Požiadavky na certifikačné orgány vykonávajúce certifikáciu hospodárenia v lesoch

4. ŠPECIFIKÁCIA INDIKÁTOROV

Podľa závažnosti obsahu indikátorov na zabezpečenie podstaty trvalo udržateľného obhospodarovania lesov sa tieto delia na závažné a podporné.

Chybné plnenie záväzných indikátorov znamená

- závažnú nezhodu, alebo
- celkovú chybu (zlyhanie).

Chybné plnenie podporných indikátorov znamená

- menej závažnú nezhodu, alebo
- závažnú nezhodu pri zistení chybného plnenia viacerých súvisiacich podporných indikátorov.

5. PODSTATNÉ INDIKÁTORY, KTORÝCH NEPLNENIE ZNAMENÁ ZÁVAŽNÝ NESÚLAD ALEBO CELKOVÚ CHYBU PRI OBHOSPODAROVANÍ LESOV

5.1 Kritériá a indikátory trvalo udržateľného obhospodarovania lesov

5.1.1 Závažný nesúlad

Indikátor	Popis nesprávneho plnenia
TD SFCS 1003:2014 1.3.8.	Obhospodarovateľ nevedie LHE alebo nepredkladá evidenčné výkazy na OŠSLH
TD SFCS 1003:2014 2.2.4.	Evidencia vývoja početnosti rozhodujúcich biotických škodlivých činiteľov nie je vedená
TD SFCS 1003:2014 2.2.7	Prírastky kalamity nie sú zaznamenané v LHE najneskôr v mesiaci zistenia
TD SFCS 1003:2014 2.3.3, 2.3.4	Starostlivosť o lesnú dopravnú sieť a dodržiavanie prípustných limitov poškodenia terénu, pôdy a lesných porastov je v celom rozsahu zanedbávaná
TD SFCS 1003:2014 2.4.5	Aplikácia pesticídov sa nevykonáva pod dohľadom odborne spôsobilej osoby
TD SFCS 1003:2014 2.4.6	Nedodržujú sa zdokumentované postupy výrobcu pri nakladaní s pesticídmi, ich zvyškami a obalmi
TD SFCS 1003:2014 3.1.7	Hrubý nesúlad medzi údajmi uvedenými v evidencii vyznačených stromov drevinami uvedenými v súhlase na ťažbu dreva a skutočne ťaženými drevinami
TD SFCS 1003:2014 3.2.4, 3.2.5	Drevo na dopravnom prostriedku nie je označené ciachou, registrovanou orgánom ŠSLH
TD SFCS 1003:2014 4.1.6	Nedodržanie zákonných lehôt na zabezpečenie porastu
TD SFCS 1003:2014 4.1.7	Viac ako 20% výmery holín, ktoré majú byť zabezpečené v roku nespĺňa parametre na zabezpečenie MLP (a neboli vykonané žiadne primerané opatrenia)
TD SFCS 1003:2014 4.2.3	Prirodzená obnova so zastúpením úmerným cieľovému drevinovému zloženiu vo veku najmenej 2 rokov o priemernej výške 25 až 50 cm nie je po dorube rozmiestnená najmenej na 51% plochy obnovného prvku
TD SFCS 1003:2014 4.2.4	Výchova porastov prečistkami a prebierkami do 50 rokov sa bezdôvodne zanedbáva
TD SFCS 1003:2014 4.5.1, 4.5.2	Pre rozvoj biodiverzity sa neponecháva dostatočné množstvo mŕtveho dreva a stromov na dožitie
TD SFCS 1003:2014 5.1.2, 5.3.2, 5.3.5	Použité obnovné postupy nezabezpečujú aspoň 70% pokrytie plochy lesným porastom
TD SFCS 1003:2014 6.3.6	Osoby vykonávajúce lesné práce nepoužívajú potrebné OOPP

5.1.2 Celková chyba (zlyhanie)

Indikátor	Popis nesprávneho plnenia
TD SFCS 1003:2014 1.1.3	Odeslanie lesného pozemku bez právoplatné rozhodnutie príslušného orgánu štátnej správy
TD SFCS 1003:2014 1.3.6	Vykonávanie hospodárskych opatrení bez platného PSL alebo projektu starostlivosti o lesný pozemok
TD SFCS 1003:2014 2.2.5	Vykonalé ochranné a obranné opatrenia nezabraňujú podstatnému a dlhodobému (3 roky po sebe) nárastu poškodenia lesa (rozsahu vzniknutej kalamity) kľúčovými biotickými ŠČ,
TD SFCS 1003:2014 2.2.6	Lehota na spracovanie NŤ vrátane harmonogramov nie je systematicky dodržiavaná
TD SFCS 1003:2014 2.4.2, 2.4.3	Pri obhospodarovaní sa používajú PEFC nepovolené chemické prípravky
TD SFCS 1003:2014 2.5.5	Vznik požiaru neopatrným používaním ohňa v lesnej prevádzke
TD SFCS 1003:2014 3.1.5	Celkový objem dreva určený na ťažbu pre LC (VC) je prekročený úmyselnou ťažbou bez súhlasu OŠS
TD SFCS 1003:2014 3.1.7	Ťažba dreva sa vykonáva bez súhlasov na ťažbu vystavených na základe evidencie vyznačených stromov a výpočtu objemu dreva určeného na ťažbu
TD SFCS 1003:2014 3.2.2	Množstvo dreva uvedeného na trh významne (15%) prekračuje množstvo vyťaženého dreva
TD SFCS 1003:2014 3.2.6	Drevná hmota pochádzajúca z necertifikovaných a kontroverzných zdrojov sa na trh uvádza ako certifikovanú
TD SFCS 1003:2014 4.1.4	Nedodržanie zákonných lehôt na zalesnenie holiny
TD SFCS 1003:2014 4.2.4	Obnova porastov sa vykonáva nepovoleným HS
TD SFCS 1003:2014 4.4.2	Nepôvodné a invázne druhy rastlín a živočíchov sú úmyselne rozširované
TD SFCS 1003:2014 4.6.6	Schválené programy záchrany alebo starostlivosti o chránené územia sa bezdôvodne porušujú (nepovolené zásahy v 5. stupni ochrany prírody a krajiny)
TD SFCS 1003:2014 6.3.4	Osoby vykonávajúce práce v lese nemajú potrebnú kvalifikáciu a potvrdenie o zdravotnej spôsobilosti

5.2 Kritériá spôsobilosti a štandard riadenia obhospodarovateľa

5.2.1 Závažný nesúlad

Indikátor	Popis nesprávneho plnenia
TD SFCS 1003:2014 1.3.9	Uzatvorenie písomnej zmluvy s odborným lesným hospodárom nie je ohlásené OŠSLH
TD SFCS 1002:2014 6.3.b, e	Zodpovednosť za riadenie lesníckych činností a dodržiavanie PEFC štandardu TUOL nie je písomne stanovené určeným osobám
TD SFCS 1002:2014 6.3. g	Základné lesnícke činnosti (<i>ťažba dreva, obnova lesa, prerezávky, zabezpečené kultúry, ochrana lesa, údržba ciest a zväžnic</i>) sú vykonávané bez ročných plánov autorizovaných OLH a obhospodarovateľom
TD SFCS 1002:2014 6.3. h	Informácie o pracovisku a závažných technologických štandardoch hospodárenia v súlade certifikačnými kritériami nie sú poskytované včas
TD SFCS 1002:2014 6.6	Zástupca obhospodarovateľa zodpovedný za organizáciu a riadenie lesnej výroby a odborný lesný hospodár nemajú absolvovaný vzdelávací program organizovaný PEFC SK
TD SFCS 1003:2014 6.2.6	Závazky za vykonanú prácu sa neuhrádzajú vrátane kontraktantov včas a v dohodnutej výške
TD SFCS 1002:2014 6.3. l, m	Postup a výsledky hospodárskych opatrení sa priebežne bezdôvodne nekontrolujú
TD SFCS 1003:2014 6.7.5	Sťažnosti a spory týkajúce sa hospodárenia v lesoch sa neriešia

5.2.2 Celková chyba (zlyhanie)

Indikátor	Popis nesprávneho plnenia
TD SFCS 1003: 2014 6.1.6	Cudzí majetok (pozemky, vrátane lesných, cesty) sa užíva bez platnej zmluvy alebo vedomia vlastníka
TD SFCS 1002:2014 6.3. m, n	Uložené nápravné a preventívne činnosti sa nevykonávajú

5.3 Kritériá spôsobilosti žiadateľa

5.3.1 Závažný nesúlad

Indikátor	Popis nesprávneho plnenia
TD SFCS 1002:2014 5.2, 6.2.1, 6.2.2 a	Závazok zabezpečiť plnenie štandardu trvalo udržateľného obhospodarovania lesov a s ním súvisiacich požiadaviek dokumentácie SFCS všetkými účastníkmi regionálnej certifikácie lesov nie je vypracovaný a verejne dostupný
TD SFCS 1002:2014 5.2; 5.7	Predmetom zmluvy o účasti v regionálnej certifikácii nie je záväzok dodržiavať štandard trvalo udržateľného obhospodarovania lesov a s ním súvisiacich požiadaviek dokumentácie SFCS,
TD SFCS 1002:2014 6.2.1	Proces a výsledky regionálnej certifikácie nie sú najmenej 1x ročne predmetom preverenia vrcholovým manažmentom
TD SFCS 1002:2014 6.4	Dokumentácia riadenia procesu certifikácie nie je schvaľovaná, registrovaná, pravidelne revidovaná , verejne prístupná a úplná
TD SFCS 1002:2014 6.5.1 Kap. 8	Odvolaania, sťažnosti a spory nie sú registrované a riešené bezodkladne podľa prijatých postupov

5.3.2 Celková chyba (zlyhanie)

Indikátor	Popis nesprávneho plnenia
TD SFSC 1002:2014 Kap. 7	Ročné preskúmanie zhody so štandardom trvalo udržateľného obhospodarovania lesov sa nevykonáva
TD SFCS 1003:2014 Príloha 3, 3.4.1	Posudzovanie závažnosti zistených nezhôd a ich rozšírenia medzi účastníkmi certifikácie sa nevykonáva, potrebné nápravné opatrenia nie sú ukladané
TD SFSC 1002:2014 Kap. 7	Vymožiteľnosť plnenia nápravných opatrení je bezdôvodne na nízkej úrovni

Príloha

Hodnotiaca tabuľka

Splnené	Zhoda so špecifikovanými požiadavkami; v prípade, že to situácia vyžaduje, je možné len odporučiť zmenu k zlepšeniu – odporúčanie/potenciál zlepšenia
Menej závažná nezhoda	Prevažuje chybné a lebo nedôsledné plnenie podporných indikátorov. Termín odstránenia nezhody je spravidla do nasledujúceho auditu. Preverenie plnenia nápravných a preventívnych opatrení, ak účastník certifikácie nepreukáže spoľahlivé dôkazy o ich odstránení, vykoná žiadateľ.
Závažná nezhoda	Chybné plnenie ustanovení majúcich podľa špecifikácie závažný (podstatný) vplyv na TUOL. Termín odstránenia nezhody je spravidla do 3 mesiacov, v prípade objektívnej nutnosti ho môže CO predĺžiť na potrebnú dobu. Platnosť certifikátu (osvedčenia o účasti v certifikácii lesov) je pozastavená. Odstránenie závažnej nezhody vrátane prijatých NO sa overí následným auditom.
Celková chyba (zlyhanie)	Chybné plnenie ustanovení obhospodarovateľom znamená podľa špecifikácie celkovú chybu TUOL. Zmluva a osvedčenie o účasti v certifikácii lesov sa ruší. Opätovný vstup je možný po absolvovaní uvádzacieho auditu. Chybné plnenie ustanovení vzťahujúce sa podľa špecifikácie k celkovej funkcii regiónu znamená zamietnutie certifikácie sa pre celý región, kým sa nevykonajú vhodné nápravné opatrenia. Overenie sa vykoná následným auditom.
Nezhoda s výnimkou	Chybné plnenie požiadaviek schémy je vyvolané právnymi normami alebo rozhodnutím štátneho orgánu.